

незаконного використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги [4].

Нова норма, яка з'явилася наприкінці 2022 року дає можливість нести кримінальну відповідальність особам, які під час воєнного стану в Україні займаються службовим зловживанням з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги, саме ця норма надає можливість протидіяти корупційному правопорушенню в умовах воєнного стану.

Отже, в умовах воєнного стану важливо активно впроваджувати ефективні заходи з боротьби з корупцією, враховуючи її негативний вплив на стабільність та безпеку, тому в умовах воєнного стану необхідне нормативне забезпечення та ефективне правове регулювання запобігання та протидії всім формам службових зловживань як окремого напрямку сучасної кримінально-правової політики.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг. URL: <http://nfp.gov.ua>.

2. Плашенко К. Корупційні дії під час війни можуть прирівняти до держзради. Радник у сфері публічних закупівель. 06 травня 2022 року. URL: <https://radnuk.com.ua/voiennyj-stan/koruptsijni-dii-pid-chas-vijny-mozhut-pryrivniaty-do-derzhzrady/>.

3. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану : Закон України від 08 липня 2022 р. № 2381-IX (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

Король Валерія Валеріївна,

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВСТУПУ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В МИТНИХ ОРГАНАХ

Природа роботи митниці робить її вразливою для багатьох форми корупції – від сплати неправомірної вигоди за сприяння до великомасштабного шахрайства та інших серйозних кримінальних та менш небезпечних правопорушень. Відомо, що митники, навіть на нижчому рівні своєї діяльності, користуються широкими дискреційними повноваженнями і щодня спілкуватися з перевізниками, які мають сильний стимул впливати на їхні рішення. Крім того, дуже часто митники працюють у ситуаціях, коли абсолютний контроль за їх діяльністю є практично неможливим, що

створює сприятливе середовище для корупції. Тут слід враховувати також невисоку оплату праці та важкі її умови, низький рівень документування порушень тощо, тому митниця продовжує сприйматися як одна з найбільш корумпованих сфер владної діяльності. Як неодноразово відмічали у своїх дослідженнях фахівці, є небагато державних інституцій, у яких є класичні передумови для корупції є такими зручними, як у митних органах.

Наразі не бракує приписів, норм чи стандартів щодо протидії корупції в митних органах. У законодавстві України було запроваджено стандартизацію та спрощення митних процедур, кодекси етики та поведінки, а також заходи, спрямовані на стимулювання заробітної плати. Хоча такі ініціативи є важливими, результати її є невтішними в контексті сучасної ситуації війни в Україні. При цьому, як свідчить статистика, з початком повномасштабного вторгнення в Україну, збільшенням вимушеної міграції, імпорту товарів кількість кримінальних правопорушень та осіб, притягнутих до відповідальності за їх вчинення в митних органах збільшується.

У Програмі діяльності Кабінету Міністрів України визначено пріоритетні цілі, реалізація яких передбачає здійснення реформування окремих галузей, серед яких слід зазначити реформу митної справи й інтеграцію в митну спільноту Європейського Союзу, реформу державної служби й оптимізацію системи державних органів, оновлення влади й антикорупційну реформу. Невід'ємною складовою частиною цих процесів є формування висококваліфікованого корпусу державних службовців – посадових осіб митних органів, на яких покладено обов'язок безпосередньої реалізації митної справи.

Аналіз положень глави 79 Митного кодексу України «Проходження служби в митних органах» дозволяє зробити висновок, що працівники митних органів, на яких покладено виконання завдань державної митної справи, є посадовими особами митних органів, які мають статус державних службовців, при першому прийнятті на таку службу приймають Присягу державних службовців. Також зазначається, що правове становище таких осіб визначається цим Кодексом, а в частині, не врегульованій ним, – законодавством про державну службу та іншими актами законодавства України.

Специфіка проходження такої служби у митних органах га відміну від інших державних є сумнівною. Наприклад, на службу до митних органів на конкурсній основі приймаються громадяни України, які досягли 18-річного віку і здатні за своїми діловими та моральними якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я виконувати завдання, покладені на ці органи.

Обмеження при прийнятті на службу наступні: особи, визнані в установленому порядку недієздатними або обмеженими у дієздатності; особи, які мають судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, а також особи, які протягом року, що передував їх зверненню до митного органу з приводу працевлаштування, притягувалися до адміністративної відповідальності за вчинення

корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією (ст.ст. 569, 570 МК України) [1].

Право на державну службу (ст. 19 Закону України «Про державну службу») мають повнолітні громадяни України, які володіють державною мовою мають відповідний рівень освіти залежно від посади, є дієздатними, не мають судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку; не піддавалися адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією, – протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили та деякі інші [2].

Як бачимо, митне законодавство та закон про державну службу мають спільну, а також специфічні вимоги, які не передбачені для посадових осіб митних органів (не притягнення до адміністративної відповідальності три роки, проходження спеціальної перевірки, не поширення заборони, встановленої Законом України "Про очищення влади" тощо).

Стосовно корупційного минулого слід зазначити, що Митний кодекс містить юридично не вірне формулювання: «притягувалися до адміністративної відповідальності за вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією». Відповідно до положень антикорупційного законодавства корупційний є правопорушення, що містить ознаки корупції, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [3]. Адміністративна відповідальність за такі діяння не передбачена. Також не зрозуміло чому така різниця у строках притягнення один рік для митної служби і три роки для державної. Вважаю, що перший є більш справедливим. З урахуванням викладеного, ч. 3 ст. 570 Митного кодексу слід викласти у наступній редакції: «На службу до митних органів не можуть бути прийняті особи, визнані в установленому порядку недієздатними або обмеженими у дієздатності, особи, які мають судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, а також особи, які протягом року, що передував їх зверненню до митного органу з приводу працевлаштування, притягувалися до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією».

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495–VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № № 44–48. Ст. 552.
2. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889–VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. Ст. 43.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700–VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.